

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๕๙-๕๐๐๐
ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๖๕๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับประจำวันที ๒๖ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๙ หน้า ๘ มูลค่าข่าว ๓๕๓,๗๑๔.-

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

เรียนรู้อะไรจากพระราชา ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจ้าฟ้านักการศึกษาของปวงชนชาวไทย

๑ ดร.สุทิน ลิ้มยะชาติ

ด้วยการกิจการพัฒนาด้านการศึกษาถือเป็นภารกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาและกำหนดอนาคตของประเทศ ในวันนี้ ผมขอเชิญชวนท่านผู้อ่านที่เคารพทุกท่านเรียนรู้เกี่ยวกับพระราชดำรัสและพระราชโองการในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา โดยขออ้างอิงข้อมูลส่วนหนึ่งจากที่นายกกล้า สมตระกูล อดีตรองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้บันทึกไว้ ดังนี้ครับ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นแบบอย่างของการเป็นเจ้าฟ้าแห่งการศึกษาลดชีวิตโดยทรงดำรงพระองค์เป็นนักการศึกษาที่ประเสริฐ ดังจะเห็นได้จากพระราชนิพนธ์พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลงที่ทรงเห็นความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นเสมือนทรัพย์อันมีค่าอนันต์ ซึ่งได้พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2519 ความว่า

“ปัญญาเป็นทรัพย์ล้ำ เลอเลิศ
เป็นสิ่งอันประเสริฐ ยิ่งล้ำ
อาจก่อเกียรติช่วยชีวิต ชูชื่อ
รู้จักนำคนพ้น จากห้วงทุกข์กรรม”

พระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานในโอกาสวันไหว้ครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เกี่ยวกับความจำเป็นของการต้องเร่งศึกษาเล่าเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2526 ความตอนหนึ่งว่า

“...วิชาการต่างๆ ในสังคมทุกวันนี้ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ แต่เปลี่ยนแปลงก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา คนที่เรียนจบสูงๆ ถ้าอยากจะอยู่อย่างก้าวหน้า ควรทำการค้นคว้าศึกษาเล่าเรียนต่อไป แม้จะมีใช้การศึกษาเล่าเรียนในระบบ เช่น อาจเข้ารับการอบรมสัมมนา ฟังการอภิปราย หรือชมนิทรรศการว่ามีอะไรใหม่ๆ การฟังข่าวสารจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสารต่างๆ ก็จำเป็น ทำให้เรารู้ว่าวิทยาการก้าวหน้าไปถึงไหนแล้ว สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรานั้นไม่อยู่กับที่ เช่น เทคโนโลยีสมัยใหม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา...”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นสำคัญของการเป็นนักการศึกษาตลอดชีวิตนั้นสำคัญอยู่ที่การฝึกตนให้เป็นคนต้นตัวอย่างการศึกษา คือ กระตือรือร้นและมีความสนใจใคร่รู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัวตลอดเวลา ดังพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานไว้เมื่อวันที่ ความตอนหนึ่งว่า

“...เราควรคิดว่าเราเป็นได้ทั้งนักเรียนที่ตลอดเวลาและมีความสมบัติของครูที่ตลอดเวลาเช่นกัน ผู้ที่สนใจความรู้ต่างๆ ไม่ควรประมาทผู้อื่น ไม่ว่าผู้ใดเราควรถือว่าคนทุกคน สิ่งทุกอย่างเป็นครูให้ความรู้แก่เราได้หมด ถ้าเราประมาทคนหรือสิ่งนั้นโดยไม่เปิดตาเปิดใจให้กว้างในการรับรู้ ขาดศรัทธาในครูผู้ให้ความรู้ เราอาจไม่ได้รับความรู้ที่ดี... แหล่งที่จะหาความรู้มิใช่เพียงแค่นักเรียน อาจเป็นแหล่งอื่นๆ รอบตัว...”

นอกจากทรงสนับสนุนให้แต่ละบุคคลฝึกตนให้เป็นคนที่ต้นตัว มีความสนใจใคร่รู้ในสิ่งต่างๆ รอบตัวแล้ว ยังทรงสนับสนุนให้เด็กไทยเป็นคนช่างสังเกตซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ทรงเห็นว่าจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำข้อมูลมาเรียนรู้วิธีวินิจฉัยและนำความรู้เหล่านั้นไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้ดังเช่นพระราชดำรัสที่ได้ทรงกล่าวถึงคุณลักษณะของการเป็นคนช่างสังเกตของเด็กนักเรียนชาวอินโดนีเซียว่าควรจะถูกฝังไว้ในนโยบายการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียนไทยด้วย ความตอนหนึ่งว่า

“...เมื่อวันที่ไปอินโดนีเซีย มีเด็กอนุบาลจากโรงเรียนจิตรลดาไปส่งที่พระตำหนักจิตรลดา เด็กๆ เหล่านั้นช่างซุกซนช่างถาม และมีความกล้าหาญเดินตรงไปที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถามโน่นถามนี่หลายอย่างเกี่ยวกับวิทยุที่ทรงถือ เมื่อทรงอธิบายก็ฟังด้วยความสนใจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพอพระทัย ตรัสชมว่า ช่างสังเกตดี มีความสนใจสิ่งต่างๆ มาก และกราบบังคมทูลว่า ได้ให้นโยบายการสอนไว้ โดยเน้นการสังเกตและฝึกให้แสดงออกฝึกให้พูดให้แสดงอารมณ์...”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจในด้านการพัฒนาการศึกษาในหลายโครงการ ดังเช่นที่ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา นอกโรงเรียนและการพัฒนาชนบทตามรอยพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังพระราชดำรัสที่ได้เชิญเชิญให้นำมาเผยแพร่ในวารสารเศรษฐกิจและสังคม ฉบับประจำเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2530 ความตอนหนึ่งว่า

“...ในท้องที่ที่ห่างไกลการคมนาคมนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นให้ประชาชนสามารถยืนอยู่ได้เอง โดย

พึ่งปัจจัยภายนอกน้อยสุดเท่าที่จะทำได้... และทรงวิเคราะห์ถึงปัญหาของชนบทไทยว่า ปัญหาชนบทเกี่ยวเนื่องด้วยการดำเนินชีวิตของประชาชนและการทำมาหากินที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง... ถ้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดแคลน รายได้ก็จะน้อย ผลผลิตอาหารได้ไม่พอกิน อันเป็นผลให้เกิดปัญหาอื่นๆ เช่น สุขภาพไม่สมบูรณ์แข็งแรง ไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษา ทำให้พัฒนาตนเองได้ยาก เมื่อหมดหนทางหาเงิน อยู่ในชนบทก็มักหาทางเข้าสู่เมืองต้องพจญภัยกับปัญหาต่างๆ อีก ฉะนั้น การแก้ปัญหาชนบทจึงเป็นการช่วยแก้ปัญหาทั้งชนบท และปัญหาในเมือง..."

ทั้งนี้ก็มีโครงการที่ดำเนินตามแนวพระราชดำริหลายโครงการที่เป็นไปเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาของเด็กและเยาวชนไทย ได้แก่ โครงการเกษตรอาหารกลางวัน ซึ่งเป็นโครงการที่ทรงพิจารณาเห็นว่า ด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นอยู่ช้ำวุ่นน้ำแต่เหตุใดยังมีคนอดอาหารและบริโภคไม่ถูกหลักโภชนาการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดาร เช่น ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนหรือในบางโรงเรียนที่มีเด็กอดอาหารกลางวัน ดังนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การส่งเสริมการรู้หนังสือ โครงการห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

มูลนิธิสายใจไทย โครงการเทพอำนวยประยุกต์ และการศึกษาวิชาชีพนอกระบบโรงเรียน และการส่งเสริมให้มีการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ ดังพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานพระราชปณิธานและลายพระหัตถ์แก่ที่ประชุมในโอกาสแห่งการประกาศปีสากลแห่งการรู้หนังสือขององค์การสหประชาชาติ (ปี ค.ศ.1990) ความตอนหนึ่งว่า

"...การรู้หนังสือเป็นความจำเป็นสำหรับทุกชาติที่กำลังพัฒนาตลอดจนเป็นกิจกรรมที่ต้องร่วมมือกันส่งเสริมให้บรรลุผลให้ได้ ถ้าปราศจากการรู้หนังสือของประชาชนในประเทศแล้ว ความพยายามในการดำเนินการพัฒนาคงไร้ผล การรู้หนังสือเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายอันสูงสุด..."

จากพระราชดำรัสข้างต้น จะเห็นได้ว่า วิธีการพัฒนาคนและสร้างคนที่ดีและมีประสิทธิภาพที่สุด คือ การให้การศึกษา อ่านออกเขียนได้ ด้วยการอ่านหนังสือทำให้คนมีความรู้ สามารถมีอาชีพและพึ่งพาตนเองได้ นับเป็นโชคคิของพลกนิกรที่ได้เกิดมาได้รับพระบารมีและพระปรีชาญาณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจ้าฟ้าแห่งการศึกษาตลอดชีวิตผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย